

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
30 oktober 2003

Ons kenmerk
HBO/AS/2003/48428

Uw brief van
6 oktober 2003

Uw kenmerk
2030400940

Onderwerp

Vragen van het lid Vergeer over de bekostiging van
het kunstonderwijs

Bijlage(n)

Antwoorden op vragen van het lid Vergeer over de
bekostiging van het kunstonderwijs

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u het antwoord op de vragen van het lid Vergeer van uw Kamer over de bekostiging van kunstopleidingen en lerarenopleidingen op het gebied van de kunst.

De vragen werden mij toegezonden bij uw bovenaangehaalde brief met kenmerk 230400940.

De staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(drs. Annette D.S.M. Nijs, MBA)

Antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Vergeer van de Tweede Kamer der Staten-Generaal aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, mw. Nijs, over de bekostiging van kunstopleidingen en lerarenopleidingen op het gebied van de kunst (ingezonden d.d. 6 oktober, kenmerk 2030400940)

- 1 Welke opeenvolgende wijzigingen hebben plaatsgevonden op het gebied van de bekostigingslimiet vanaf de eerste presentatie op 7 maart 2001 van die limiet aan de hogescholen? 1)

In de aanloop naar de regelgeving voor het begrotingsjaar 2002 hebben de hogescholen in maart 2001 en oktober 2001 informatieve brieven van mijn ambtsvoorganger ontvangen over de precieze inrichting van de bekostiging en de relevante parameters. In de brief van oktober 2001 is ingegaan op de conclusies die zijn getrokken naar aanleiding van het Algemeen Overleg op 5 september 2001 over onder meer het clusteren van de bekostigingsfixus voor vak- en verwante lerarenopleidingen én de mogelijkheid om een overschrijding van de bekostigingsfixus in enig jaar te compenseren in een naastgelegen jaar. Met deze besluiten zijn de bekostigingslimieten die zijn genoemd in de brief van maart 2001 niet gewijzigd.

De bepalingen over de betekenis van de limieten en de omgang met de overschrijding, en de algemene werking van de bekostigingssystematiek die vanaf het vanaf het begrotingsjaar 2002 voor het kunstonderwijs van toepassing is, zijn neergelegd in het Bekostigingsbesluit WHW van december 2001 (een zogenoemde Algemene maatregel van bestuur). In de Regeling bekostiging hoger onderwijs 2002 van januari 2002 (een zogenoemde ministeriële regeling) is de omvang van de limieten bepaald.

Mijn ambtsvoorganger heeft in mei 2002 aangegeven in te willen gaan op het verzoek van de HBO-raad tot verlaging van de limieten voor de opleidingen muziek en beeldende kunst. Tevens heeft hij aangegeven de limieten betreffende de lerarenopleidingen muziek en drama (vanwege de lerarentekorten) en de opleiding vormgeving (gelet op de uitkomsten van gepleegd onderzoek) te willen laten vervallen. Begin juli 2002 zijn de hogescholen geïnformeerd over handhaving van de limieten voor muziek en beeldende kunst, waarna begin augustus op verzoek van de HBO-raad alsnog tot verlaging is besloten. In september 2002 heb ik de aangekondigde keuzes inzake de limieten herbevestigd, behoudens een enkele instellingsspecifieke correctie.

De hogescholen is bij brief van februari 2003 het voornemen voorgelegd om de limieten voor de opleidingen en lerarenopleidingen op het gebied van de kunst vanaf het begrotingsjaar 2004 en voor de voortgezette kunstopleidingen vanaf het begrotingsjaar 2005 te laten vervallen. De hogescholen hebben op 1 oktober 2003 aangegeven dit voorstel en de bijbehorende uitwerking (harmoniseren bekostigingsniveaus en invoeren bodembekostiging) te onderschrijven en uitvoering wenselijk te achten. Een finaal besluit over de omgang met de limieten zal ik zeer binnenkort nemen.

- 2 Welke wijzigingen zijn sinds 7 maart 2001 op en rond de bekostigingslimiet door of namens de minister of staatssecretaris van OCW bij de HBO-raad of bij de betreffende hogescholen aangekondigd en vervolgens afgeblazen?

Met inachtneming van het gestelde bij punt 1 is in deze alleen te noemen het voornemen in de brief van juli 2002 om de limieten voor de opleidingen muziek en beeldende kunst op het zelfde niveau te handhaven, waarna in de brief van augustus 2002 limieten zijn verlaagd.

- 3 Is met al deze wijzigingen feitelijk nog steeds sprake van een methodiek die de betreffende hogescholen ondersteunt in hun bedrijfsvoering, of zijn zij sinds 7 maart 2001 voor onplezierige verrassingen en/of voldongen feiten geplaagd die hun bedrijfsvoering hebben bemoeilijkt?

De methodiek ondersteunt de instellingen in hun bedrijfsvoering en doet overigens recht aan de uitgangspunten die bij invoering van het model zijn geformuleerd.

De aanpassingen in de limieten zijn steeds in overleg met de HBO-raad en hogescholen bepaald. De procesgang in 2002 heeft voor de afzonderlijke instellingen de bedrijfsvoering niet vergemakkelijkt, in het bijzonder niet waar het de voorbereiding van de begroting 2003 en de werving en selectie voor het studiejaar 2002-2003 betrof.

- 4 Welke bepaling verbiedt aan hogescholen om zelf te beslissen of één of enkele ingeschreven kunststudenten die op grond van de regelgeving in aanmerking komen voor bekostiging, desondanks buiten bezwaar van 's Rijks bekostiging te brengen en wat is de reden van dit verbod?

Er is geen bepaling die instellingen verbiedt om zelf te beslissen of een student meetelt voor de bekostiging of niet. Uit de bekostigingsregels zelf vloeit voort dat een student die is ingeschreven altijd meetelt voor de bekostiging. Indien een ingeschreven student voldoet aan de wettelijk bepaalde inschrijvingvoorwaarden dient de desbetreffende student conform het Controleprotocol OCenW 2002 van december 2002 voor bekostiging in aanmerking gebracht te worden.

- 5 Is met betrekking tot de bekostigingslimieten niet alleen formeel, maar ook materieel nog steeds sprake van regelgeving die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur (AMvB) is bepaald? Deelt u de mening dat in de afgelopen jaren het aantal aangekondigde wijzigingen (al dan niet ingevoerd) in de regeling bekostiging hoger onderwijs, alsmede in een bijlage bij die regeling, dusdanig groot is dat het primaire proces, dat wil zeggen het opleiden van studenten, door u is ontregeld?

De bekostiging is zowel in formele als in materiële zin gebaseerd op de Wet het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), en het daarop gebaseerde Bekostigingsbesluit WHW (AmvB) en de Regeling bekostiging hoger onderwijs 2002 (ministeriële regeling). Voor het tweede deel van de vraag verwijst naar het antwoord op vraag 3.

- 6 Op welke wijze heeft u op het terrein van de bekostiging van de kunstopleidingen voorzieningen getroffen die waarborgen dat voor gelijknamige opleidingen in de kunst sprake is van het gelijkheidsbeginsel?

Het Bekostigingsbesluit WHW en daarop gebaseerde Regeling bekostiging hoger onderwijs 2002 garanderen dat gelijknamige opleidingen in het Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs op gelijke wijze behandeld worden. Op basis van artikel 16.26, derde lid van Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek kunnen tot en met het begrotingsjaar 2007 voor het kunstonderwijs voor gelijknamige opleidingen per instelling wel uiteenlopende limieten worden vastgesteld.

- 7 Welke juridische belemmeringen verhinderen een herinvoering in 2004 van de capaciteitsbekostiging die deze kunstopleidingen sinds 1992 gedurende een tiental jaren hebben gekend?

De WHW bepaalt in artikel 2.6, derde lid dat de bekostiging van instellingen van hoger onderwijs in elk geval betrekking moet hebben op het aantal studenten en op de studieresultaten. De genoemde capaciteitsbekostiging ging uit van fictieve studentenaantallen en kent daarmee geen juridische basis meer in de WHW. Zoals bij vraag 6 is aangegeven bestaat tot en met het begrotingsjaar 2007 de mogelijkheid om bij wijze van uitzondering per opleiding uiteenlopende bekostigingslimieten te bepalen.

- 8 Welke risicoafweging hebt u laten verrichten voorafgaand aan de invoering van de nieuwe kunstbekostiging vanaf 2002? Welke risicoanalyses hebt u vanaf de invoering van die bekostiging laten uitvoeren en welke conclusies hebt u uit die analyses getrokken? 2)

De systematiek is, met inachtneming van de uitgangspunten die mijn ambtsvoorganger heeft geformuleerd, gebaseerd op een voorstel van de hogescholen zelf. Aan de invoering van de nieuwe systematiek is een uitvoeringsanalyse door de Cfi en IBG voorafgegaan.

Mede gelet op het overleg dat met de Tweede Kamer is gevoerd over de bekostigingssystematiek is de conclusie getrokken dat deze systematiek beleidsmatig gewenst en uitvoerbaar was.

- 1) In het Bekostigingsbesluit WHW (Staatsblad 2001, 654) is een bepaling opgenomen die de minister de mogelijkheid biedt vanaf 1 januari 2003 het aantal te bekostigen studenten bij kunstopleidingen aan een maximum te binden (bekostigingslimiet).
2) Risico's op ongewenst gedrag door instellingen, zoals het risico dat bij een bekostiging per ingeschreven student, de student gedurende vier jaar ingeschreven blijft, maar niet afstudeert.